

Regeringskansliet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om Affärsverket svenska kraftnäts rapport Kontrollstation dammsäkerhet 2021

Regeringskansliets beteckning: I2021/03377

Saken

Infrastrukturdepartementet har remitterat Affärsverket svenska kraftnäts (SvK) rapport Kontrollstation dammsäkerhet 2021. Regeringen har särskilt efterfrågat synpunkter på författningsförslagen.

Yttrande

Länsstyrelsen Blekinge har tagit del av handlingarna i remissen och anser sammanfattningsvis att SvK:s förslag i huvudsak är rimliga. De förslag som inte kommenteras har länsstyrelsen ingen erinran över. Länsstyrelsen Blekinge önskar dock framföra sina synpunkter över några av förslagen och avsnitten i rapporten.

Länsstyrelsen Blekinges övergripande bild är att dammsäkerhetstillsynen har utvecklats och stärkts under de senaste åren. Kompetens, samverkansformer och metodik tar lång tid att bygga upp och länet har haft utmaningar i att rekrytera och behålla rätt kompetens. De tillsynsavgifter länet får in medger endast att en person arbetar cirka 20–25 % av en årsarbetstid med dammsäkerhet.

Synpunkter gällande avsnitt 2.4.4 Länsstyrelsernas tillsyn och 4.3.2 Kostnadsutveckling - Schablonavgifternas nivåer

Länsstyrelsen instämmer i att förutsättningarna för tillsynen och skillnaderna är stora över landet. Länsstyrelsen Blekinge anser dock att SvK:s bedömning att tillsynsavgifterna ger länsstyrelserna tillräckliga ekonomiska resurser, som baserats på rapporten dammsäkerhetsutveckling i landet 2020 är mycket missvisande.

Länsstyrelser med få dammar i dammsäkerhetsklass A och B får inte in tillräckligt med tillsynsavgifter för att täcka kostnaderna för arbetet med dammsäkerhetstillsynen. Det är en stor del administrativt arbete och länsstyrelsen upplever ständigt ökande administrativa krav med redovisningar, rapporteringar, enkäter med mera. Länsstyrelsen motsätter sig inte de ständigt ökande administrativa kraven, men det

behöver då också tillföras mer pengar till länsstyrelserna. Med dagens resurser blir det svårare och svårare för en mindre länsstyrelse att utföra allt det arbete som krävs nationellt. Vissa länsstyrelser skulle behöva ytterligare finansiering under vissa år för att kunna bedriva dammsäkerhetstillsynsarbetet närmare den nivå som efterfrågas. Vissa år kan arbetet ha avbrutits när det visat sig att kostnaderna börjar överstiga de intäkter länet har. Vissa år har kompetensen saknats och inte kunnat rekryteras och länet har då haft pengar över i slutet av året. Statistiken som visas (i avsnittet 2.4.4) för ett enda år är därför missvisande. Under 2022 beräknar Blekinge att kostnaderna för dammsäkerhetsarbetet i länet kommer överstiga inkomsten från tillsynsavgifterna.

Synpunkter gällande avsnitt 5.1.2 Tillsynen

Dammsäkerhetstillsynen är fortfarande under uppbyggnad men har utvecklats sedan arbetet med klassificeringen genomfördes för några år sedan. Tillsynskompetens, samverkansformer och arbetsmetodik tar lång tid att bygga upp.

Länsstyrelsernas sätt att bemanna tillsynsarbetet bestäms bäst av respektive länsstyrelse. Att flera personer delar på tillsynsarbetet är viktigt för att minska sårbarheten. Tyvärr räcker inte tillsynsavgifterna till för att upprätthålla flera personers kompetens för alla län. Dammsäkerhetskompetens och kunskap om lokala anläggningar måste finnas kvar på varje länsstyrelse under kommande NAP-prövningar. Det regionala områdesansvaret inom krishantering kräver också lokalkännedom om dammanläggningar placerade i dammsäkerhetsklass.

Länsstyrelsen Blekinge anser inte att det behövs någon utredning av frågan om överlåtelse av dammsäkerhetstillsyn mellan länsstyrelser och avstyrker omfattande förändringar som centralisering av dammsäkerhetstillsyn. Det är däremot positivt med andra former och modeller av samarbeten eller samverkan mellan länen. För att möjliggöra en effektivare dammsäkerhetstillsyn anser Länsstyrelsen Blekinge att SvK bör erbjuda en bra introduktion och grundutbildning av nya handläggare i länen och att SvK fortsätter med kompetensutveckling för befintliga handläggare.

Synpunkter gällande avsnitt 5.1.3 Schablonavgifterna för dammsäkerhetstillsyn och länsstyrelsernas motprestation

Länsstyrelsen Blekinge delar inte SvK:s bedömning att tillsynsavgifterna har relevant storlek och anser att tillsynsavgiften för dammar i dammsäkerhetsklass C bör höjas till minst 10 000 kr per år. Att bedriva tillsyn gentemot privatpersoner och mindre bolag, som ofta äger de mindre dammarna i dammsäkerhetsklass C, är generellt mycket tids- och resurskrävande.

Synpunkter på förslag på författningsändringar och uppdrag

Förslag att bestämmelser om årlig redovisning av verksamhetskostnader och intäkter för dammsäkerhetstillsyn bör införas i FAPT¹.

Länsstyrelsen Blekinge anser att det är rimligt att bestämmelser om årlig redovisning av verksamhetskostnader och intäkter för dammsäkerhetstillsyn skiljt från övrig tillsyn vattenverksamhet införs i FAPT. Det finns till exempel redan för markavvattning.

Förslag att dammsäkerhet bör utgöra ett eget sakområde i redovisningen av tillsyn och tillsynsvägledning enligt miljöbalken som länsstyrelserna årligen gör till Naturvårdsverket².

Förslaget innebär ytterligare ökad administration, utan ökade ekonomiska resurser. Redovisningen kommer vissa år vara missvisande, vid till exempel personalomsättning. Den årliga enkäten från SvK där länsstyrelserna får beskriva det gångna årets tillsynsarbete utförligt i text bör vara tillräckligt för att visa en länsstyrelses prestation under året.

För att skapa regelbunden och förutsägbar tillsyn föreslås att bestämmelser om tillsynsprogram för dammanläggningar med klassificerade dammar införs i miljötillsynsförordningen.

Ett tillsynsprogram som enbart hanterar dammsäkerhetsfrågor är rimligt och genomförbart. Många länsstyrelser har redan egna tillsynsprogram eller planer av varierande omfattning för dammsäkerhet. Det underlättar genomförande och överblickbarheten av arbetet. Det behöver vid ett eventuellt införande förtydligas i författningen att förslaget endast avser dammsäkerhetstillsynen och inte hela verksamheten som bedrivs vid klassificerade dammanläggningar. Föreslagna ändringar i 10a, 10 b och 11 §§ tillstyrks under förutsättning att tillsynsprogrammet endast ska omfatta dammsäkerhet.

Dock innebär även förslaget om tillsynsprogram ytterligare administrativa kostnader för länen utan att finansiering tillförs. Därför anser Länsstyrelsen Blekinge att förslaget:

- I första hand ska medföra att tillsynsavgifterna för dammsäkerhetsklass C höjs. Ett rimligt belopp i förhållande till arbetsinsatserna för mindre dammar uppskattas till minst 10 000 kr per år.
- I andra hand att förslaget endast omfattar dammar i dammsäkerhetsklass A och B.

¹ 10 kap. 3 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

² Redovisning årligen senast den 28 februari

Tiden mellan tillsynsbesök på dammanläggningar bör kunna fortsätta vara oregelbunden och länsstyrelsen vill kunna anpassa det efter händelser på en anläggning, höga flöden, egenkontrollsaktiviteter myndigheten kan delta i, samordning med NAP-förberedande arbete, upptäckta svagheter på en anläggning, händelser i samhället så som pandemin med mera. Det är svårt att på förhand att bestämma exakta lämpliga intervall för olika anläggningar eftersom det kommer variera med tiden på varje anläggning.

Förslag på ny VÄS-struktur för dammsäkerhet som eget sakområde (Bilaga 5).

Förslaget innebär en flytt från VÄS 535 till förslagsvis 533 eller 534. Länsstyrelsen Blekinge redovisar allt dammsäkerhetsarbete med koppling till klassificerade anläggningar i ett särskilt projekt. Även intäkterna från tillsynsavgifter tillförs detta projekt. Länsstyrelsen Blekinge ser inte behovet av att ändra VÄS-strukturen för att redovisning ska kunna ske på ett ändamålsenligt sätt. Länsstyrelsen har dock ingen erinran över förslaget.

Författningsförslag om helhetsbedömningar i förordning om dammsäkerhet (bilaga 5)

Länsstyrelsen delar de bedömningar som SvK gör i frågan. Förslaget innebär ökad flexibilitet i genomförandet av helhetsbedömningar. Det är mycket viktigt att resultatet av helhetsbedömningar redovisas till tillsynsmyndigheten

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Ulrika Mässing med vattenhandläggare Elin Smith som föredragande.

I beslutet har även Lisa Hansson, funktionschef Tillsyn och prövning samt Lena Stävmo, avdelningschef Samhällsbyggnad och miljöskydd deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

anna.m.carlsson@regeringskansliet.se

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-224 00 00 eller via e-post blekinge@lansstyrelsen.se . Ange ärendets diarienummer 6332-2021 i ämnesraden för e-post.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd .